

Patiënten geven hun mening over de kostprijs van consultaties bij Centra Geestelijke Gezondheidszorg

De tarieven die Centra Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) aanrekenen aan patiënten, zijn wettelijk vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering. De overheid wil dit aanpassen en vroeg de mening van patiënten(vertegenwoordigers). Wat vinden ze van de huidige tarieven? Zouden ze online hulpverlening overwegen? Is het fair om mensen te laten betalen als ze hun afspraak niet tijdig annuleren?

VPP en OPGanG, de Open Patiëntenkoepel Geestelijke Gezondheid, verspreidden een elektronische vragenlijst over de Centra Geestelijke Gezondheidszorg. Het is een

onderwerp dat blijkbaar veel mensen interesseert want in een mum van tijd vulden 185 personen de vragenlijst in. Hiervan had een deel geen ervaring met de CGG. Zij werden uit de analyses weggelaten.

Van de resterende deelnemers hadden 27 personen ervaring met het CGG via één of twee consultaties. De overige groep van 118 deelnemers was meer dan twee keer op

consultatie geweest bij een CGG. We namen deze resultaten mee tijdens ons overleg met de Vlaamse overheid en de koepels van de CGG. Zij werken het besluit van de Vlaamse Regering over de tarieven van de CGG verder af en houden ons op de hoogte van de punten waarmee in het besluit rekening gehouden kan worden. Andere punten kunnen als inspiratiebron dienen voor het toekomstige decreet rond geestelijke gezondheidszorg in het algemeen.

In de vragenlijst peilden we onder meer naar het statuut van de respondenten. Ongeveer de helft van hen heeft recht op een verhoogde tegemoetkoming. Ook bereikt ongeveer één op drie meestal het plafond van de maximumfactuur; ongeveer de helft bereikt dit plafond niet. Een kleine groep weet niet of dit plafond meestal bereikt wordt of niet.

Recht op verhoogde tegemoetkoming?

Dit wil zeggen dat de persoonlijke bijdrage die je moet betalen bij consultaties, lager ligt. Of je hier al dan niet recht op hebt, hangt af van de hoogte van je inkomen. Personen met een leefloon of een uitkering voor personen met een handicap hebben hier automatisch recht op. Tip: Als het cijfer onderaan je klever van je ziekenfonds eindigt op 1, krijg je een verhoogde tegemoetkoming. Je kan dit ook navragen bij je ziekenfonds.

Maximumfactuur?

Elke persoon heeft een maximumfactuur: dit zorgt ervoor dat de uitgaven voor medische kosten per persoon of per gezin beperkt blijven. Wanneer het totaalbedrag dat je jaarlijks betaalt voor medische consultaties een bepaalde bovengrens bereikt, worden medische consultaties daarna volledig vergoed door het ziekenfonds. Tip: Je kan navragen bij je ziekenfonds of je dit plafond al bereikte.

De Centra Geestelijke Gezondheidszorg zijn gesubsidieerd door de Vlaamse overheid en werken met vaste tarieven. Het standaardtarief voor een consultatie bij een CGG bedraagt 11 euro. Dringende zorg en de eerste consultatie zijn gratis. Mensen met een verhoogde tegemoetkoming binnen de ziekte- en invaliditeitsregelgeving of mensen in budgetbegeleiding betalen een verminderd tarief van 4 euro per gesprek. Gedetineerden, asielzoekers, mensen zonder papieren of personen die zich in een 'behartenswaardige situatie' bevinden, hoeven geen bijdrage te betalen. Opgelet: het gaat hier om niet-medische consultaties, voor consultaties met een psychiater gelden de tarieven die vastgelegd zijn door het RIZIV.

Prijs geen reden om hulpverlening stop te zetten

Positief is dat de overgrote meerderheid aangeeft dat de prijs van een consultatie niet de reden was om de hulpverlening bij het CGG stop te

zetten. Verscheidene personen haalden aan dat je bij privé-psychologen en -psychotherapeuten veel meer betaalt dan bij een CGG. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat de relatief lage tarieven voor veel mensen toch wegen op hun budget en dat ze soms aan levenskwaliteit moeten inboeten om de therapie te kunnen bekostigen.

Was de prijs van een consultatie bij het CGG voor jou een reden om dit stop te zetten?

Neen	89%	N = 109
Ja	8%	N = 10
Ik weet het niet	3%	N = 4

Slechts de helft van de deelnemers wist op voorhand hoeveel hij of zij zou moeten betalen voor een consultatie. Er is dus nog werk aan de winkel om mensen goed te informeren over de tarieven.

Wist je op voorhand hoeveel je zou moeten betalen voor een consultatie bij het CGG?

Neen	43%	N = 53
Ja	52%	N = 64
Ik weet het niet	6%	N = 7

We stelden ook enkele vragen over de doelgroepen die recht hebben op een 'verminderde bijdrage' en 'geen bijdrage'. Veel deelnemers vonden deze vragen moeilijk om te beantwoorden en daarom kunnen we er geen eenduidige uitspraken over doen. Wel worden enkele doelgroepen vermeld die nu nog geen recht hebben op een verminderde bijdrage, maar er wel baat bij zouden kunnen hebben: alleenstaande werkende ouders, gezinnen waar bij meerdere gezinsleden tegelijk zorgverlening nodig hebben, chronisch zieken, personen met een hoog risico op suïcide.

Mag hulpverlening gratis zijn?

Sommige cliënten van het CGG hebben recht op het laagste tarief van €0. Er zijn voorstanders om dit bedrag op te trekken naar een 'symbolische' €1 om te tonen dat de zorg in werkelijkheid niet gratis is. Deze symbolische, maar toch lage bijdrage zou volgens hen meer appèl doen op de verantwoordelijkheidszin van de patiënt om op een bewuste manier met het zorgaanbod om te gaan. Sommigen zeggen dat dit ook goed is voor de eigenwaarde van de patiënt.

Wat vind jij van het voorstel om €1 te vragen i.p.v. €0?

Ik vind dit geen goed idee, het tarief van €0 moet behouden blijven.	24%	N = 29
Ik vind dit een goed idee, het tarief mag opgetrokken worden tot €1.	63%	N = 75
Ik weet het niet.	13%	N = 16

De helft van de deelnemers vindt dat er geen nood is aan een nieuw tussentarief, tussen €0 en €4, één op vijf vindt van wel en één derde 'weet het niet'. Sommigen geven aan dat te veel verschillende tarieven voor verwarring en te veel administratie kunnen zorgen.

Anderzijds vindt meer dan 60% het een goed idee om het laagste tarief op te trekken naar €1. Enkele reacties: "De wereld draait niet voor niets. Gratis bestaat niet waardoor mensen die wel gratis hulpverlening krijgen gemakkelijk denken dat alles gratis is. Mensen krijgen ook gewoon niet graag 'gratis' zaken. Mensen met financiële moeilijkheden willen wel iets betalen. Vaak uit schaamte of om niet het gevoel te hebben te profiteren van de voordelen."

Toch zijn hier ook kritische reacties: "Sommige mensen kunnen gewoon niets betalen omdat ze niets hebben. (...) Die euro zou kunnen maken dat de meest kwetsbaren afhaken. (...) Gratis mogen komen, kan ook net betekenen dat je hulp waard bent, als mens, ook al heb je niets."

De helft van de deelnemers is van mening dat er géén prijsverschil nodig is tussen individuele gesprekken en groepsgesprekken. Bijna één op drie vindt van wel.

Privéconsultaties kosten momenteel evenveel als groepsgesprekken. Dit is zo omdat je steeds de meest geschikte zorg aangeboden krijgt. Wat vind je hiervan?

Ik vind dat er een prijsverschil zou moeten zijn tussen privéconsultaties en groepsgesprekken.	29%	N = 34
Ik vind dat er GEEN prijsverschil nodig is tussen privéconsultaties en groepsgesprekken.	50%	N = 59
Ik weet het niet.	21%	N = 25

Betalen als je afspraak niet op tijd annuleert?

Iets meer dan helft van de deelnemers vindt dat patiënten die hun afspraak ten laatste één dag op voorhand annuleren, géén administratieve bijdrage moeten betalen. Wie later verwittigt of zelfs niets laat weten, zou wel een bijdrage moeten betalen. Een grote groep deelnemers vindt dus dat de afmeldingstermijn van 2 dagen ingekort moet worden. Een kleine groep (18%) vindt dat patiënten nooit een administratieve bijdrage zouden moeten betalen bij afwezigheid op een consultatie.

Soms komen patiënten niet opdagen voor een afspraak in het CGG, zonder zich minstens 2 dagen voordien af te melden. In dat geval mag het CGG een administratieve bijdrage aanrekenen. Dit mag niet aangerekend worden bij een geldige reden (zoals ziekte).

Wat is jouw mening hierover?

Patiënten die zich niet of minder dan 2 dagen op voorhand afmelden, moeten een bijdrage betalen.	22%	N = 25
De afmeldingstermijn moet aangepast worden van 2 dagen naar 1 dag. Patiënten die meer dan één dag op voorhand afmelden, moeten geen bijdrage betalen. Wie zich minder dan 1 op voorhand niet afmeldt, moet wel een bijdrage betalen.	54%	N = 61
Patiënten die zonder tijdige afmelding wegblijven, moeten nooit een administratieve bijdrage betalen.	18%	N = 20
Ik weet het niet.	7%	N = 8

Momenteel zijn nog geen vaste tarieven bepaald voor online hulpverlening omdat dit nog niet op structurele wijze gebeurt binnen de CGG. Omdat dit wel meer en meer voorkomt, vroegen we de deelnemers of zij deze vorm van hulp zouden overwegen. Zo weten we of het zinvol is om online hulp op te nemen in het besluit dat de tarieven vastlegt. Er is slechts een kleine groep die online hulp helemaal niet zou overwegen. Bijna 90% staat hier wél voor open. Maar de helft van de deelnemers zou alleen een mengvorm overwegen in combinatie met 'gewone' consultaties bij een hulpverlener. Het nieuwe besluit zou bijgevolg best tarieven bepalen voor online hulpverlening.

Verscheidene deelnemers meldten aan het eind van de vragenlijst nog verscheidene zaken. Zo zijn meerdere mensen erg blij met het bestaan van de CGG en de (relatief) lage tarieven. Zij benadrukken dat dit de laagdrempeligheid sterk ten goede komt. Sommigen melden belangrijke knelpunten die buiten de focus van de bevraging vallen, zoals de terugbetaling van psychologen en de wachtlijsten bij de CGG. Wij nemen deze knelpunten mee bij ons algemeen beleidswerk.

Voor meer info kan je terecht bij Else Tambuyzer, else.tambuyzer@vlaamspatientenplatform.be of 016 23 05 26.

Zou jij online hulp overwegen?

Neen	28%	N = 33
Ja, maar alleen in combinatie met 'gewone' consultaties bij mijn hulpverlener.	54%	N = 64
Ja, ik zou er geen probleem mee hebben om hoofdzakelijk online hulp te krijgen.	15%	N = 18
Ik weet het niet.	3%	N = 3